

67-72-36/1
01.12.2022р.

ВІДГУК

офіційного опонента доктора економічних наук, професора,

Іляш Ольги Ігорівни

на дисертаційну роботу

Глинського Назара Юрійовича

«РИНКОВИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ СЛАБОУРБАНІЗОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА»,

представлену на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.03 - економіка та управління національним господарством

1. Актуальність теми дослідження та її зв'язок із науковими програмами, планами і темами.

Сьогодні розуміння урбанізації має здійснюватися більш всеосяжним і багатогранним шляхом вивчення слабоурбанізованих територій. Дослідження повинно здійснюватися з точки зору багатогранної соціально-економічної взаємодії, яка має значний вплив на соціальні відносини та функціонування територіальних громад. Це також впливає на державні проблеми та рішення щодо планування урбанізованих територій рівні малих територіальних громад з переважно сільським населенням та господарською спеціалізацією, в якій переважає агропромисловий сектор економіки. Ще один напрямок досліджень має теоретичний характер - цього разу щодо державної політики у муніципальному розрізі та своєчасної переорієнтації цілей місцевого самоврядування у сфері розвитку територіальних одиниць базового рівня. Це передбачало б вивчення практики формування та реалізації державної політики щодо розвитку слабоурбанізованих територій та використання ними власних ресурсів і можливостей з урахуванням запиту мешканців цих територій. Звернення до статистики дозволяє помітити стійку тенденцію до підвищення ролі слабоурбанізованих регіонів, міст та агломерацій у загальному процесі становлення незалежної України та її економічного розвитку та підтвердити актуальність вивчення цих тенденцій та управління ними. Водночас, специфічні умови цих регіонів недостатньо враховувалися при здійсненні економічних, політичних та соціальних реформ, що призвело до складної ситуації в цих регіонах, у тому числі екологічної, соціальної та економічної, що також зумовило необхідність виявлення слабких місць та механізмів розвитку окремих районів, які впливають на їхній майбутній розвиток. З цієї точки зору дії органів державної влади та місцевого самоврядування мають передбачати створення належних умов для розвитку слабоурбанізованих територій, формування сприятливого їх внутрішнього та зовнішнього середовища для сільського населення, визначення механізмів реалізації стимулюючих заходів місцевого

розвитку та моніторингу їх ефективності та результативності.

Сьогодні вкрай необхідно розробити стратегії розвитку слабоурбанізованих територій, спрямовану на зростання конкурентоспроможності територій та підвищення якості життя їхніх мешканців. У даному контексті наукові пошуки автора базувалися на всебічному вивченні розвитку територіальних громад з переважаючою часткою сільського населення та стали аргументованим підґрунтям щодо вибору теми дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота є складовою та виконувалась у відповідності до затверджених планів комплексних науково-дослідних робіт НУ «Львівська політехніка» та кафедри. Зокрема, в межах наукового напрямку кафедри «Сучасні підходи маркетингового забезпечення розвитку соціальних та економічних систем» (номер державної реєстрації 01181)007357) та відповідно до постанови КМУ № 942- 2011-п «Про затвердження переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2021 року», дисертантом систематизовано принципи управління органом місцевого самоврядування та організаційної структури управління маркетинговою діяльністю територіальної громади шляхом запровадження координаційного центру прийняття рішень в економічній сфері і розроблення методичних підходів до його функціонування та розміщення. Крім зазначеного, науково-методичні розробки автора дисертації пов'язано з дослідницьким проектом «Інформаційна асиметрія у взаємодії між органами місцевого самоврядування та сільським населенням: аналіз причин та шляхів їх подолання», який реалізовано в рамках госпдоговірної НДР № 867 за Договором № ІВ21-012 від 17.12.2021 р. Науковий доробок автора полягає у представленні кращих практик органів місцевого самоврядування у сфері реалізації комунікаційної політики.

Розроблені й обґрунтовані дисертантом теоретичні положення, теоретико-методичні підходи та рекомендації щодо ринкового інструментарію формування та реалізації стратегій розвитку слабоурбанізованих територій в умовах трансформації національного господарства репрезентують істотне значення для розвитку базових положень економічної науки і відповідають паспорту спеціальності 08.00.03 - економіка та управління національним господарством.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації та їх достовірність

Поглиблене вивчення змісту дисертації, реферату та наукових публікацій автора дозволило підтвердити: основні наукові положення, методичні розробки, висновки та практичні рекомендації, викладені в дисертаційній роботі Глинського Н.Ю. логічні, послідовні, достовірні, достатньо обґрунтовані, чітко пояснені та не суперечать усталеним теоретичним підходам.

Основні положення, авторські підходи, висновки та рекомендації, які змістовно розкриті в дисертації Глинського Н.Ю. засновані на сучасних

теоретичних та методологічних підходах до визначення ринкового інструментарію формування та реалізації стратегій розвитку слабоурбанізованих територій в умовах трансформації національного господарства та застосуванні відповідних наукових методів. Окремі теоретичні положення роботи та прикладні аспекти базуються на використанні фундаментальних положень загальних економічних теорій, загальних теорій розвитку, теорій соціального, просторового, культурного, сталого та інноваційного розвитку та теорій територіального маркетингу. Поряд із цим, для обґрунтування концепції місцевого розвитку, формулювання системи пріоритетності реалізації проектів та завдань стратегій розвитку слабоурбанізованих територій та розробки системи управління місцевим економічним розвитком слабоурбанізованої території, а також ідентифікації характеристик, до яких належить слабоурбанізована територія і виявлення особливостей стратегій місцевого розвитку, використано методи системного аналізу та синтезу.

З метою порівняння методик опрацювання стратегій місцевого розвитку, ідентифікації процесів деаграризації слабоурбанізованих територій для аналізу зміни показників розвитку територіальних громад, оцінки перебігу роботи над організацією міжмуніципальної співпраці та визначення можливостей міжмуніципальної співпраці в рамках агломераційного утворення для уточнення понятійно-категорійного апарату за проблемою автором використано методи компаративного та статистичний аналізу, методу експертних оцінок, спостережень та морфологічного аналізу.

Отримані за результатами дослідження наукові положення, висновки і рекомендації ґрунтуються на глибокому вивченні законодавчих документів України, використанні стратегічних планів та стратегії розвитку міст України, Республіки Польща та статистичні дані України, ЄС, ОЕСР та ООН та результатах власних досліджень автора. Все це дозволило розробити та репрезентувати дисертанту науково обґрунтовані теоретичні, науково-методичні та прикладні аспекти економічного розвитку слабоурбанізованих територій. Висновки дисертаційної роботи є теоретично обґрунтованими та аргументованими, дослідження визначається оригінальністю підходів до їх вирішення.

3. Структура та зміст дисертаційної роботи. Дисертаційна робота Глинського Н.Ю. є завершеним науковим дослідженням, виконаним на належному рівні, основні положення достовірні, а елементи наукової новизни обґрунтовано й доведено до рівня практичного застосування. Структура роботи - логічна й гармонійна. Дисертація складається із анотації, вступу, п'яти розділів із узагальненими висновками за ними, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків.

У вступі автором обґрунтовано актуальність теми дисертаційної роботи,

висвітлено мету і пошукові завдання, визначено об'єкт, предмет і методи дослідження, розкрито елементи наукової новизни, практичне значення отриманих результатів та їх апробацію перед науковою спільнотою і у практиці господарювання на різних рівнях суспільної ієрархії управління національним господарством.

У першому розділі розкрито теоретичні засади імплементації ринкового інструментарію в управління розвитком слабоурбанізованих територій та доведено, що основоположним для забезпечення ефективності стратегічного управління розвитком слабоурбанізованої території є застосування маркетингової концепції. Зокрема, автором: а) охарактеризовано соціально-економічний зміст

слабоурбанізованої території як об'єкту управління (с. 43-64); б) розкрито детермінанти місцевого розвитку в умовах економічних трансформацій (с. 64-87); в) обґрунтовано комплементарності теорій маркетингу та стратегічного управління в забезпеченні місцевого розвитку (с. 87-105); г) визначено ринковий контекст моделі процесу вибору інвестором місця розташування підприємства (с. 105-120); д) продемонстровано структуру ресурсної бази місцевого економічного розвитку (с. 94), що обумовлює необхідність застосування ринкового інструментарію до управління місцевим розвитком.

У другому розділі проведено аналіз методологічних основ формування ринкового інструментарію стратегій розвитку слабоурбанізованих територій. Наголошено на доцільності застосування ринкових принципів в управлінні комунальним господарством та постійного підвищення ефективності управління територіальною громадою (с. 139). Поряд із цим, у розділі обґрунтовано потребу забезпечення інтеграції некомерційної і комерційної складових маркетингової концепції в процесі формування та реалізації стратегій розвитку слабоурбанізованих територій (с. 148-149). Значну увагу у розділі приділено вивченню, систематизації і групуванню чинників формування системи цілепокладання стратегій розвитку слабоурбанізованих територій (с. 158-178). Дисертантом наголошено, що практика опрацювання сценаріїв розвитку при розробленні стратегічних документів територіальних громад в Україні потребує імплементації в цей процес математичного апарату, який, дозволив би підвищити об'єктивність обрання однієї з альтернатив, (с. 171).

У третьому розділі автором обґрунтовано функціонування слабоурбанізованих територій в умовах трансформації національного господарства (с. 134), реалізація дії якої передбачає дослідження процесів деаграризації слабоурбанізованих територій (с. 182-198) та значущості позиціонування слабоурбанізованих територій на осі «центр-периферія» (с. 198-219). Окрема увага в дисертаційній роботі відведена визначенню напрямків кооперації слабоурбанізованих територій в рамках зусиль зі стимулювання

місцевої господарської активності (с. 219-231). Дисертантом також розкрито й обґрунтовано головні орієнтири фінансових змін (тут автором визначено складові фінансової спроможності місцевого самоврядування, с.245), що мають бути реалізованими в рамках імплементації ринкового інструментарію в діяльність органів місцевого самоврядування (с. 231-246).

У четвертому розділі дисертації автором обґрунтовано напрями формування та механізми реалізації стратегій розвитку слабоурбанізованих територій. Поряд із цим, автором: а) проведено контент-аналіз стратегій розвитку слабоурбанізованих територій (с. 250-267).; б) визначено ринкову орієнтованість органів місцевого самоврядування в практиці формування та реалізації стратегій розвитку слабоурбанізованих територій та ідентифіковано стратегії позиціонування слабоурбанізованих територій (с. 250-286), зокрема: визначено перелік критеріїв позиціонування слабоурбанізованих територій (с. 297) та встановлено виразне позиціонування територіальної громади як зорієнтованої на розвиток сільського господарства (с.299). А, трансформацію ролі та місця органів місцевого самоврядування автор вбачає у зміні звичайного адміністрування господарських процесів на місцевому рівні(с. 315).

У п'ятому розділі дисертаційної роботи автором визначено пріоритети імплементації ринкового інструментарію при формуванні та реалізації стратегій розвитку слабоурбанізованих територій. Зокрема: напрями підвищення рівня конгренентності слабоурбанізованої території в рамках реалізації стратегії її розвитку, де автором обґрунтовано характеристики управлінської спроможності адміністративно-територіальних одиниць базового рівня (с.327), проведено кореляцію комплементарності складових місцевої економічної бази з рівнем конгруентності території (с.330) та обґрунтовано рішення, що першочергова роль органів публічної влади загалом і місцевого самоврядування полягає у створенні максимально сприятливих умов для ведення бізнесу в громаді з реалізацією подальших зусиль із залучення інвестицій в місцеву економіку (с.333). Заслуговує на увагу запропонований підхід автора щодо організації діяльності на рівні слабоурбанізованої території у сфері місцевого економічного розвитку (с. 371-384).

Підсумовуючи вищесказане, слід підтвердити, що дисертаційна робота є завершеною роботою, де логічно і змістовно висвітлено проблеми та запропоновано напрями їх вирішення (відповідно до задекларованих завдань) в межах національного господарства, що функціонує в ресурсних обмеженнях.

4. Новизна наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Аналіз наукових положень, рекомендацій та висновків, наведених у дисертації, свідчить, що науковим доробком здобувачки став значний перелік результатів теоретичного, методичного та практичного характеру, серед яких найбільш суттєвими та такими, що містять елементи

наукової новизни, є такі: розроблено концептуальний підхід до реалізації стратегій розвитку слабоурбанізованих територій, який передбачає підвищення рівня їхньої конгруентності; розроблено модель визначення сценаріїв розвитку слабоурбанізованих територій; обґрунтовано комплементарність ринкової концепції та концепції стратегічного управління місцевим розвитком, які базуються на сучасній парадигмі розвитку відкритих соціально-економічних мезосистем.

Наукова новизна результатів дослідження полягає також у розробці:

- методів ранжування чинників внутрішнього та зовнішнього середовища слабоурбанізованих територій за використання модифікації матриці перехресного аналізу сильних і слабких сторін (рис.2.5), можливостей та загроз, ідентифікованих в процесі формування та реалізації стратегій розвитку слабоурбанізованих територій в умовах трансформації національного господарства, що сприятиме стратегічному плануванню пріоритетів місцевого розвитку(с.178);

- моделі процесу вибору місця для реалізації інвестиційного проекту (рис.1.5), яка детермінована комплексом фінансових, організаційних, соціальних та виробничих внутрішніх обмежень і сприятиме формувати дієвий механізм впливу інституцій місцевого розвитку з метою залучення інвестицій в місцеву економіку (с. 109);

- комплексної характеристики слабоурбанізованих територій в частині перцепції їх як об'єкту стратегічного управління (рис.2.4), спрямовану на пристосування процесу формування та реалізації стратегій розвитку до умов їх реалізації, які описуються специфікою об'єкту планування та трансформаційними процесами, що відбуваються у національному господарстві;

- інструментарію ідентифікації критеріїв позиціонування територіальних громад, що дозволить провести сепарацію цільових аудиторій впливу, в увазі яких зацікавлені громади та співвіднесення власних точок позиціонування з конкуруючими позиціями інших територіальних громад по відношенню до цих аудиторій впливу (с.295-299);

- характеристик території потенційного розташування підприємства, які беруться до уваги інвестором при прийнятті кінцевого рішення про реалізацію інвестиційного проекту (с.55). Їх перелік автором розширено за рахунок м'яких характеристик мультикритеріальної моделі вибору інвестором місця розташування проекту та передбачають суб'єктність місцевої влади по їх формуванню (Табл.1.2).

Сутність інших наукових результатів, які мають різний ступінь новизни полягає у такому:

- запропоновано понятійно-термінологічний апарат у сфері місцевого

розвитку, уточнено зміст понять «місцевий розвиток» (табл. 1.3, с. 72), «маркетинговий інструментарій управління місцевим розвитком», «бачення розвитку територіальної громади», «клієнт території» та доповнено етимологічно-семантичну складову теоретико-методологічної бази стратегічного управління місцевим розвитком через призму трансформації національного господарства;

- визначено характеристики явищ та процесів, які супроводжують розвиток слабоурбанізованих територій в умовах трансформації національного з врахуванням характеристик деаграризації економічної бази цих територій (с. 83, 164);

- автором систематизовано принципи управління органом місцевого самоврядування та запропоновано комплекс професійних компетенцій фахівця з економічного розвитку та організаційної структури управління маркетинговою діяльністю територіальної громади шляхом створення координаційного центру прийняття рішень в економічній сфері з метою підвищення інтегральності його дій та релевантності до умов трансформації національного господарства рішень стимулювання місцевого економічного розвитку (табл.5.9).

5. Теоретична та практична цінність положень, результатів та висновків дисертаційної роботи. Теоретичне значення дисертаційної роботи полягає в поглибленні теоретичних підходів, що лежать в основі реалізації стратегій місцевого розвитку в умовах трансформації національного господарства за рахунок міжтериторіальної конкуренції, імплементації ринкового інструментарію в практику діяльності місцевого самоврядування та інтеграції засобів досягнення конкурентоспроможності економічними агентами різних рівнів системної ієрархії.

Практична цінність результатів дисертаційної роботи визначається можливістю використання теоретичних та науково-методичних положень, висновків, результатів емпіричного аналізу у практиці імплементації ринкового інструментарію при формуванні та реалізації стратегій розвитку слабоурбанізованих територій в Україні, при розробці стратегій розвитку територіальних громад та механізмів впровадження і актуалізації цих планів у сучасних умовах функціонування органів місцевого самоврядування в Україні.

Так, методи формулювання бачення, стратегічних та операційних цілей, завдань, ранжування завдань стратегічного плану впроваджені при розробці стратегій сталого розвитку територіальних громад, зокрема: Заводської (довідка від 05.04.2022 р.), Нижньовербізької (довідка від 07.04.2022 р.), Глибоцької (довідка №03/211 від 26.03.2021 р.), Красносільської (довідка №05-11/2083 від 25.08.2022 р.), Маловисківської територіальної громади (довідка №15/5-818 від 22.08.2022 р.), Городнянської (довідка №3/14-06-2509 від 14.06.2022 р.) та

Слобожанської (довідка №03-07/10/70 від 17.08.2022 р.) територіальних громад. Окрім того, автором визначено формулювання бачення, стратегічних та операційних цілей, завдань координації співпраці господарюючих суб'єктів та органів місцевого самоврядування (довідка Львівської обласної державної адміністрації №1-52/815 від 23.09.2022 р.). Доробок автора використано у практичній роботі ГО «Західноукраїнський регіональний навчальний центр» при розробці стратегії розвитку м. Володимир Волинський (довідка від 10.03.2022 р.) та Малопольського інституту територіального самоврядування та адміністрації (Краків, Польща; довідка від 23.03.2022 р.).

Необхідно зазначити також, що результати дисертаційної роботи формують підґрунтя для подальшого дослідження проблеми реалізації стратегій розвитку слабоурбанізованих територій в Україні та мають значний потенціал для впровадження у діяльність державних установ, органів місцевої влади, територіальних громад та органів місцевого самоврядування.

6. Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації в опублікованих працях. Теоретичні, методичні та прикладні розробки за темою дисертаційної роботи, основні положення, рекомендації та пропозиції достатньо повно викладені автором в опублікованих ним наукових працях. Авторський доробок знайшов достатнє висвітлення у 44 наукових працях (загальним обсягом 41,2 друк. арк., з яких особисто автору належить 36,5 друк. арк.). Зокрема: 3 статтях у виданнях, що індексуються в наукометричних базах даних Scopus/Web of Science, в одноосібній та 2 колективних монографіях, 28 статтях наукових фахових видань (5 із яких в іноземних виданнях) та 10 тезах доповідей на конференціях різного рівня. Тож, основні методичні положення, наукові розробки і результати дослідження доповідалися й апробовано на науково-практичних конференціях, у тому числі й міжнародних.

Характер видань і зміст опублікованих наукових праць відповідають вимогам МОН України, пропонованим для повноти висвітлення отриманих результатів дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.03 - економіка та управління національним господарством. Визнаємо: а) основні наукові результати дисертації Глинського Н.Ю. - висвітлено у відкритій печаті. Особистий внесок автора у колективних наукових роботах відображено у переліку публікацій, який наведено у рефераті; б) наукові розробки, ідеї щодо використання представлених у роботі теоретико-концептуальних і методичних засад та інструментарію, загальні наукові принципи і практичні результати апробовано та впроваджено у практику; в) результати дисертації Глинського Н.Ю. оприлюднені ним до її захисту.

7. Відповідність теми дисертації профілю спеціальності. Науковий стиль дисертаційної роботи та її зміст відповідає вимогам до наукових праць на здобуття ступеня доктора наук. Зміст та результати дисертації відповідають профілю спеціальності 08.00.03 - економіка та управління національним господарством.

8. Дискусійні положення та зауваження до дисертаційної роботи. Позитивно оцінюючи дисертаційну роботу Глинського Н.Ю., доцільно звернути увагу на деякі положення, що є дискусійними, недостатньо розкритими, потребують пояснення у процесі захисту дисертації та у подальших наукових дослідженнях дисертанта.

1. У процесі обґрунтування актуальності обраної теми дисертації автор значну увагу приділяє дослідженню проблем інституційного (рис.5.8, с.379), фінансового (с.83, 131, 162, 232-249) та кадрового (с.272, 285, 338, с.382, Табл.5.9) забезпечення реалізації стратегій розвитку адміністративно-територіальних утворень базового рівня та слабоурбанізованих територій, однак недостатньо дослідженими залишаються проблеми нормативно-правового та матеріально-технічного забезпечення розвитку територіальних громад.

2. Не зважаючи на обґрунтованість необхідності удосконалення наявного інструментарію оцінювання системи цілепокладання стратегій розвитку територіальних громад та важливості такого аналізу для оцінки соціально-економічного розвитку слабоурбанізованих територій, потребує більш детального обґрунтування обраних економічних критеріїв позиціонування громад/сільських населених пунктів (табл. 4.5, С. 300) та обґрунтування методики, зорієнтованої на акцентування лише сильних сторін з точки зору економічної спеціалізації. Також було б доцільно провести розрахунки за декілька періодів, щоб дослідити зміни у рівні економічного розвитку промисловості, сільського господарства, рибальства, альтернативної енергетики, інвестиційної привабливості та торгівлі слабоурбанізованих територій, зокрема обраних сільських територіальних громад в динаміці.

3. Заслужує на увагу поділ універсальних характеристик території, які є складовими мультикритеріального вибору інвестором місця розташування підприємства (табл. 1.5, с. 114) на 1) просторово-екологічні; 2) техніко-економічні; 3) соціально-політичні. Разом з тим, автор слушно зазначає, що головними суб'єктами, які впливають на формування універсальних характеристик територій, є органи державної влади або міжнародні інституції, тоді як для слабоурбанізованих територій ці характеристики складають обмежуючі чинники розвитку. Відтак, у підрозділі роботи потребує більш детального обґрунтування вибір мультикритеріального вибору інвестором місця розташування підприємства з врахуванням дисонансів між органами

самоврядування та територіальними громадами з метою уникнення суб'єктності місцевої влади по їх формуванню (п. 1.4).

4. Аналізуючи можливості імплементації ринкового інструментарію реалізації стратегій розвитку слабоурбанізованих територій в Україні, проводячи контент-аналіз стратегій розвитку слабоурбанізованих територій (п.4.1) автор приділяє значну увагу визначенню цільових адресатів інформації, закладеної в стратегіях розвитку слабоурбанізованих територій (рис.4.1, табл.4.1 та ін.). У той же час концепція реалізації стратегії розвитку слабоурбанізованої території потребує розгляду стратегічних документів розвитку територіальних громад, загальновизнаного підпорядкування та обов'язковості керівних документів державної політики, а саме проаналізувати, яким чином регламентується та стимулюється ресурсне, організаційне та комунікаційне забезпечення розвитку слабоурбанізованих територій.

5. З позиції авторської розробки, управління маркетинговою діяльністю територіальної громади повинно відбуватися шляхом запровадження координаційного центру прийняття рішень в економічній сфері, що посилить релевантність до умов трансформації національного господарства рішень, які ним приймаються в контексті стимулювання місцевого економічного розвитку (с.40, елементи наукової новизни, с.392 висновки). Разом з тим, потребує додаткового обґрунтування доцільність створення такого центру, його підпорядкованість, умови фінансування та механізм функціонування. Чи не будуть дублюватися при цьому функції органів місцевого розвитку та згаданого центру? Чи не збільшить це ризики зарегульованості процесу управління розвитком громад?

6. Робота б значно виграла, якщо би під час визначення напрямів підвищення рівня конгруентності слабоурбанізованої території були враховані глобальні значення критеріїв та сценаріїв розвитку окремих країн світу, зокрема, Польщі, на прикладі розвитку місцевого підприємництва та програм інвестиційної політики місцевого самоврядування (табл.5.7, С.360).

7. Деякі заходи щодо реалізації запропонованих умов для економічної діяльності місцевого самоврядування (с.369) потребують пояснення. Деякі з них носять декларативний характер. Так, наприклад, одним зі заходів автор називає непряму координацію діяльності господарюючих суб'єктів, що діють на території з метою досягнення їх максимальної вигоди для життєдіяльності всієї системи та використання економічних стимулів/бар'єрів для підприємців, при цьому згадує лише про найбільш загальні заходи в рамках формування місцевого бюджету.

Загалом наведені зауваження та дискусійні положення не впливають на позитивну оцінку дисертаційної роботи та її наукової новизни.

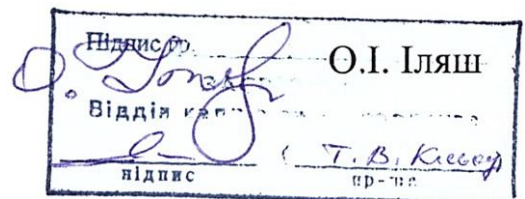
9. Загальна оцінка дисертаційної роботи, її відповідність існуючим вимогам та висновки. Дисертація Глинського Н.Ю. «Ринковий інструментарій формування та реалізації стратегій розвитку слабоурбанізованих територій в умовах трансформації національного господарства», за змістом є завершеною науковою працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати, що в сукупності є суттєвими для розвитку економічної науки. Виявлені недоліки та дискусійні положення не знижують теоретичної та прикладної значущості отриманих здобутків. Це дозволяє, в цілому, позитивно оцінити наукове дослідження, визнати актуальність вибору теми, високий ступінь обґрунтованості положень наукової новизни, адекватність висновків і рекомендацій.

У дисертаційній роботі матеріали та висновки кандидатської дисертації не використовувалися. Структура та оформлення реферату дисертації відповідають вимогам, встановленим Міністерством освіти і науки України. Зміст реферату повною мірою відповідає змісту дисертаційної роботи.

Таким чином, дисертаційна робота Глинського Н.Ю. відповідає вимогам, які ставляться до робіт на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук, пп. 7 та 9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою КМУ № 1197 від 17.11.2021 р., а її автор - Глинський Назар Юрійович - заслуговує на присудження наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.03 - економіка та управління національним господарством.

Офіційний опонент,

професор кафедри економічної кібернетики
Національного технічного університету
України «Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»,
доктор економічних наук, професор

*Великий секретар
КПІ ім. Ігоря Сікорського*

Валерія Холявко